

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 357/2023
27.04.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић, Владиславе Милићевић, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милош Кукурековић, адвокат из ..., против тужене Предшколске установе Дечији вртић „Шарско лане“ из Штрпца, коју заступа пуномоћник Драган Вељковић, адвокат из ..., ради исплате разлике зараде, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 4429/2022 од 11.10.2022. године, у седници одржаној 27.04.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 4429/2022 од 11.10.2022. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 4429/2022 од 11.10.2022. године и пресуда Основног суда у Лесковцу П1 254/2020 од 08.12.2021. године, тако што се **УСВАЈА** тужбени захтев и **ОБАВЕЗУЈЕ** тужена да исплати тужиоцу на име разлике између припадајуће минималне и исплаћене зараде за период од 01.04.2017. године до 31.12.2019. године укупан износ од 150.161,34 динара и то за:

- мај 2017. године износ од 2.327,39 динара, са законском затезном каматом почев од 30.06.2017. године, па до коначне исплате,
- јун 2017. године износ од 1.258,27 динара, са законском затезном каматом почев од 31.07.2017. године, па до коначне исплате,
- јул 2017. године износ од 189,88 динара, са законском затезном каматом почев од 31.07.2017. године, па до коначне исплате,
- август 2017. године износ од 2.336,44 динара, са законском затезном каматом почев од 30.09.2017. године, па до коначне исплате,
- октобар 2017. године износ од 1.263,16 динара, са законском затезном каматом почев од 30.11.2017. године, па до коначне исплате,
- новембар 2017. године износ од 1.263,16 динара, са законском затезном каматом почев од 30.12.2017. године, па до коначне исплате,
- јануар 2018. године износ од 2.762,75 динара, са законском затезном каматом почев од 28.02.2018. године, па до коначне исплате,

- март 2018. године износ од 1.582,15 динара, са законском затезном каматом почев од 30.04.2018. године, па до коначне исплате,
- април 2018. године износ од 401,54 динара, са законском затезном каматом почев од 31.05.2018. године, па до коначне исплате,
- мај 2018. године износ од 2.762,75 динара, са законском затезном каматом почев од 30.06.2018. године, па до коначне исплате,
- јун 2018. године износ од 401,54 динара, са законском затезном каматом почев од 31.07.2018. године, па до коначне исплате,
- јул 2018. године износ од 1.588,28 динара, са законском затезном каматом почев од 31.08.2018. године, па до коначне исплате,
- август 2018. године износ од 2.773,46 динара, са законском затезном каматом почев од 30.09.2018. године, па до коначне исплате,
- октобар 2018. године износ од 2.773,46 динара, са законском затезном каматом почев од 30.11.2018. године, па до коначне исплате,
- новембар 2018. године износ од 1.588,28 динара, са законском затезном каматом почев од 31.12.2018. године, па до коначне исплате,
- децембар 2018. године износ од 3.404,11 динара, са законском затезном каматом почев од 31.01.2019. године, па до коначне исплате,
- јануар 2019. године износ од 6.202,64 динара, са законском затезном каматом почев од 28.02.2019. године, па до коначне исплате,
- март 2019. године износ од 28,84 динара, са законском затезном каматом почев од 30.04.2019. године, па до коначне исплате,
- април 2019. године износ од 73,57 динара, са законском затезном каматом почев од 31.05.2019. године, па до коначне исплате,
- мај 2019. године износ од 101,28 динара, са законском затезном каматом почев од 30.06.2019. године, па до коначне исплате,
- јул 2019. године износ 112,53 динара, са законском затезном каматом почев од 31.08.2019. године, па до коначне исплате,
- октобар 2019. године износ од 62,83 динара, са законском затезном каматом почев од 30.11.2019. године, па до коначне исплате,
- септембар 2019. године износ од 13,14 динара, са законском затезном каматом почев од 31.07.2017. године, па до коначне исплате,
- октобар 2019. године износ од 112,53 динара, са законском затезном каматом почев од 31.07.2017. године, па до коначне исплате,

као и да му на име неисплаћеног додатка на зараду према Закључку Владе Републике Србије од 25.12.2008. године за период од 01.04.2017. године до 31.12.2019. године исплати укупан износ од 20.755,73 динара и то за:

- мај 2017. године износ од 1.131,99 динара, са законском затезном каматом почев од 30.06.2017. године, па до коначне исплате,
- јун 2017. године износ од 611,99 динара, са законском затезном каматом почев од 31.07.2017. године, па до коначне исплате,
- јул 2017. године износ од 91,99 динара, са законском затезном каматом почев од 31.07.2017. године, па до коначне исплате
- август 2017. године износ од 1.131,99 динара, са законском затезном каматом почев од 30.09.2017. године, па до коначне исплате,
- септембар 2017. године износ од 91,99 динара, са законском затезном каматом почев од 31.07.2017. године, па до коначне исплате

- октобар 2017. године износ од 611,99 динара, са законском затезном каматом почев од 30.11.2017. године, па до коначне исплате,
- новембар 2017. године износ од 611,99 динара, са законском затезном каматом почев од 31.12.2017. године, па до коначне исплате,
- јануар 2018. године износ од 1.338,54 динара, са законском затезном каматом почев од 28.02.2018. године, па до коначне исплате,
- март 2018. године износ од 766,54 динара, са законском затезном каматом почев од 30.04.2018. године, па до коначне исплате,
- април 2018. године износ од 194,54 динара, са законском затезном каматом почев од 31.05.2018. године, па до коначне исплате,
- мај 2018. године износ од 1.338,54 динара, са законском затезном каматом почев од 30.06.2018. године, па до коначне исплате,
- јун 2018. године износ од 194,54 динара, са законском затезном каматом почев од 31.07.2018. године, па до коначне исплате,
- јул 2018. године износ од 766,54 динара, са законском затезном каматом почев од 31.08.2018. године, па до коначне исплате,
- август 2018. године износ од 1.338,54 динара, са законском затезном каматом почев од 30.09.2018. године, па до коначне исплате,
- октобар 2018. године износ од 1.338,54 динар, са законском затезном каматом почев од 30.11.2018. године, па до коначне исплате,
- новембар 2018. године износ од 766,54 динара, са законском затезном каматом почев од 31.12.2018. године, па до коначне исплате,
- децембар 2018. године износ од 194,54 динара, са законском затезном каматом почев од 31.01.2019. године, па до коначне исплате,
- јануар 2019. године износ од 1.642,90 динара, са законском затезном каматом почев од 28.02.2019. године, па до коначне исплате,
- март 2019. године износ од 400,40 динара, са законском затезном каматом почев од 30.04.2019. године, па до коначне исплате,
- април 2019. године износ од 1.021,70 динара, са законском затезном каматом почев од 31.05.2019. године, па до коначне исплате,
- мај 2019. године износ од 1.406,58 динара, са законском затезном каматом почев од 30.06.2019. године, па до коначне исплате,
- јул 2019. године износ 1.406,58 динар, са законском затезном каматом почев од 31.08.2019. године, па до коначне исплате,
- август 2019. године износ од 785,38 динара, са законском затезном каматом почев од 30.09.2019. године, па до коначне исплате,
- септембар 2019. године износ од 164,18 динара, са законском затезном каматом почев од 31.10.2019. године, па до исплате,
- октобар 2019. године износ од 1.406,58 динара, са законском затезном каматом почев од 30.11.2019. године, па до коначне исплате, и **ОДБИЈА** се захтев тужене за накнаду трошкова парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да накнади тужиоцу трошкове целог поступка у укупном износу од 189.464,880 динара, у року од 15 дана од пријема отправка пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу П1 254/2020 од 08.12.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му на име накнаде штете у висини разлике између припадајуће минималне и исплаћене зараде за период од 01.04.2017. године до 31.12.2019. године исплати укупан износ од 150.161,34 динара и то појединачно опредељене месечне износе са законском затезном каматом почев од последњег дана у месецу за претходни месец до исплате (све ближе означено и опредељено овим ставом изреке). Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му на име накнаде штете у висини разлике између припадајућег и исплаћеног додатка на зараду према Закључку Владе Републике Србије број 120-335/2007-14 од 25.12.2008. године за период од 01.04.2017. године до 31.12.2019. године исплати укупан износ од 20.755,73 динара и то појединачно опредељене месечне износе са законском затезном каматом почев од последњег дана у месецу за претходни месец до исплате (све ближе означено и опредељено овим ставом изреке). Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да накнади туженој трошкове парничног поступка у укупном износу од 21.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 4429/2022 од 11.10.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, са предлогом да се о истој одлучи у складу са чланом 404. ЗПП, због потребе разматрања правних питања у интересу равноправности грађана и уједначавања судске праксе.

Тужена је поднела одговор на ревизију, са захтевом за накнаду трошкова њеног састава.

Према одредбама члана 404. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 18/20), ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). О дозвољености и основаности посебне ревизије одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

Одлучујући о дозвољености ревизије у смислу цитираног члана 404. ЗПП, Врховни касациони суд је оценио да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији тужиоца ради уједначавања судске праксе, па је на основу члана 404. став 2. тог закона одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. ЗПП и нашао да је ревизија тужиоца основана.

У поступку доношења побијане другостепене пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у спорном периоду био у радном односу код тужене на неодређено време, на пословима ..., са утврђеним коефицијентом за обрачун и исплату зараде у висини од 7,52. На основу налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке утврђени су појединачни износи за спорни период од 01.04.2017. године до 31.12.2019. године (у две варијанте), у висини разлике између минималне зараде и основне зараде која је тужиоцу исплаћивана без увећања по Закључку Владе РС у износу од 150.161,34 динара, као и висина разлике на име тзв. „косовског додатка“ обрачунатог на зараду у висини минималне зараде у износу од 20.755,73 динара (прва варијанта) и тужбени захтев је прецизиран у складу са овом варијантом налаза и мишљења вештака. По другој варијанти нема разлике у заради коју тужилац потражује, јер је зарада коју је тужилац примио са „косовским додатком“ већа од минималне зараде.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили као неоснован тужбени захтев за исплату по траженим основима са образложењем да је исплаћена зарада тужиоцу правилно обрачуната уз увећање од 50% месечно јер је са тзв. „косовским додатком“ реализована у већем износу од минималне зараде. Стога по налажењу нижестепених судова тужилац неосновано потражује утужену разлику.

Основано се ревизијом тужиоца указује да се наведено становиште нижестепених судова заснива на погрешној примени материјалног права.

У конкретном случају, тужилац је запослен као ... у предшколској установи, па се на утврђивање и обрачун његове плате, као и накнада и додатака по основу рада према одредбама члана 52. Закона о предшколском васпитању и образовању („Службени гласник РС“, бр. 18/10... 157/2020), примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама (став 1.), док основица за обрачун и исплату плата у предшколским установама не може бити нижа од основице за обрачун и исплату у основном образовању и васпитању, али може бити увећана из средстава које оствари установа или јединица локалне самоуправе (став 2.). Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 86/19), прописује начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе (члан 1. став 1. тачка 3). Према члану 37. став 3. Посебног колективног уговора за запослене у установама предшколског васпитања и образовања чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, бр. 43/2017 и 97/2020), основица за обрачун додатака на плату из става 1 истог члана је производ основице за обрачун плате и коефицијента из прописа којим се утврђују коефицијенти за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама. Одредбом члана 20. став 2. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“, бр. 21/2015, 92/2020 и 123/2022) прописано је да уколико је основна плата запосленог, која је

утврђена на основу основице за обрачун плата и коефицијента из прописа о коефицијентима за обрачун и исплату плата за пуно радно време и остварени стандардни радни учинак, мања од минималне зараде, основна плата запосленог утврђена на напред описан начин исплаћује се у висини минималне зараде.

Осим тога, тужиоцу у складу са Закључком Владе Републике Србије број 120-335/2007-14 од 25.12.2008. године и Законом о буџету припада и право на увећање припадајуће зараде у висини од 50% месечно на име тзв. „косовског додатка“.

Према налазу вештака, тужиоцу је обрачуната плата у мањем износу од минималне зараде и на тај износ вршено је увећање од 50% месечно. Такав обрачун није правилан. Тужилац је имао право на исплату плате у висини минималне зараде у смислу чланова 111. и 112. ЗОР у вези са чланом 52. став 2. Закона о предшколском васпитању и образовању који прописује да основица за обрачун и исплату плата у предшколским установама не може бити нижа од основице за обрачун и исплату у основном образовању и васпитању, а према члану 20. став 2. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика, уколико је основна плата запосленог мања од минималне зараде, основна плата исплаћује се у висини минималне зараде. Такође, увећање од 50% обрачунава се на износ минималне зараде на основу наведеног Закључка Владе Републике Србије. Исплаћена укупна зарада тужиоцу са тзв. „косовским додатком“ у спорном периоду јесте већа од минималне зараде, али је мања од износа који се добија обрачуном плате у висини минималне зараде уз увећање за 50% месечно. Стога није правилан закључак нижестепених судова да тужилац нема право на утужену разлику зараде.

Како су нижестепене пресуде преиначене и усвојен тужбени захтев поводом ревизије тужиоца, то су преиначене нижестепене пресуде и у погледу одлуке о трошковима тако што је одбијен захтев тужене за накнаду трошкова поступка.

На основу члана 416. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је применом члана 416. став 1. ЗПП, одлучио као у ставу другом изреке.

Тужилац је успео у поступку по ревизији, па му на основу чланова 153. став 1, 154. и 163. став 2 ЗПП припадају потребни трошкови целог поступка према оствареном успеху у спору. Висина је одмерена на име тражених и одређених трошкова за састав тужбе и образложеног поднеска од стране адвоката од по 9.000,00 динара, заступања на једном одржаном рочишту 10.500,00 динара, састава жалбе 18.000,00 динара и ревизије 18.000,00 динара, према тарифном броју 13. Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката („Службени гласник РС“ број 121/12...37/21), трошкова вештачења од 6.000,00 динара, као и на име судских такси за: тужбу, првостепену одлуку, жалбу и другостепену одлуку по 13.218,32 динара, за ревизију 26.436,64 динара и ревизијску одлуку 39.654,96 динара, одмерено према тарифном броју 1. и 2. таксене тарифе Закона о судским таксама („Службени гласник РС“ број 128/24...106/15).

Туженој не припадају трошкови одговора на ревизију из разлога што се не ради о трошку који је потребан за вођење парнице, у смислу члана 154. став 1. ЗПП.

На основу члана 165. став 2. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио о трошковима поступка као у ставовима трећем и четвртом изреке.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић